

7

Oman äidinkielen, kotikielen ja ylläpitokielen opetuksen järjestämisen periaatteet

HEL 2015-010292 T 12 00 01

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää seuraavista oman äidinkielen, kotikielen ja ylläpitokielen järjestämisen periaatteiden tarkennuksista 1.11.2015 alkaen:

- Helsingin kaupungin peruskoulujen opetusryhmiin voidaan ottaa myös Helsingin normaalilyseon ja Viikin normaalinkoulun oppilaita, mikäli ao. kielen opetusryhmä on muodostunut Helsingin kaupungin peruskoulujen omista tai sopimuskoulujen oppilaista ja ao. kielessä ei muodostu valtionavun edellyttämää neljän oppilaan ryhmää Helsingin yliopiston normaalikouluihin.
- aloittavan opetusryhmän koko on pääsääntöisesti 8-12 oppilasta. Perustelluista syistä ryhmä voidaan käynnistää myös kuudella (6) oppilaalla. Täysin uuden kielen opetus voidaan käynnistää neljällä oppilaalla.

Esittelijän perustelut

Maahanmuuttajaoppilaiden oman äidinkielen opetus on perusopetusta täydentävää opetusta, jota opetuksen järjestäjä voi tarjota vieraskielisten oppilaiden oman äidinkielen, saamen ja romanikielen sekä ulkomailta muuttaneiden suomen- tai ruotsinkielisten oppilaiden ja opiskelijoiden ulkomailla hankkiman kielitaidon ylläpitämiseksi. Opetukseen myönnetään ylimääräistä valtionavustusta opetusministeriön vieraskielisten sekä saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden täydentävään opetukseen perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista antaman asetuksen (1777/2009) perusteella. Opetukseen myönnetään valtionavustusta enintään 2 viikkotunnista, jokaista neljän oppilaan laskennallista ryhmää kohden. Opetustunnin laskennallisena kustannuksena pidetään 25 euroa. Valtionavustusta myönnetään valtion talousarviossa olevan määrärahan mukaan, kuitenkin enintään 86 % hyväksyttäviin laskennallisiin kustannuksiin.

Oman äidinkielen opetus ei ole perusopetuslain 11 §:ssä tarkoitettua opetusta, vaan se on perusopetusta täydentävää opetusta ja näin ollen on siihen osallistuminen oppilaalle vapaaehtoista. Opetuslautakunta on päättänyt oman äidinkielen, kotikielen ja ylläpitokielen järjestämisen

27.10.2015

periaatteista 16.10.2007 § 258. Päätöksen mukaan opetusta järjestetään seuraavien periaatteiden mukaan (liite1):

- Maahanmuuttajaoppilaan oman äidinkielen opetusta annetaan kaksi (2) tuntia viikossa. Opetus järjestetään pääsääntöisesti koulupäivien ulkopuolella tai iltaopetuksena. Erityisistä pedagogisista tai opetusjärjestyksellisistä syistä voidaan opetusryhmälle myöntää 0,5–1 tuntia lisäresurssia oman äidinkielen opetukseen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.
- Opetusryhmän koko on 8–12 oppilasta. Täysin uuden kielen opetus voidaan tarvittaessa kuitenkin käynnistää, jos neljän oppilaan huoltajaa sitä pyytää.
- Päätökset opetusryhmien muodostamisesta tekee lukuvuosittain käytettävissä olevan resurssin puitteissa perusopetuslinjan opetuspäällikkö ja ruotsinkielisen koulutuslinjan ryhmien osalta ruotsinkielisen koulutuslinjan opetuspäällikkö.
- Opetusta järjestetään kaupungin omien koulujen ja sopimuskoulujen helsinkiläisille oppilaille. Pääkaupunkiseudulla asuvia oppilaita voidaan ottaa Helsingin järjestämiin opetusryhmiin, mikäli ao. kielen opetusryhmä on muodostunut Helsingissä asuvista omien koulujen tai sopimuskoulujen oppilaista ja ao. kieltä ei järjestetä ao. oppilaan omassa asuinkunnassa. Ruotsinkielisen perusopetuksen oppilaille järjestetään tarvittaessa omia ryhmiä.

Helsingissä oma äidinkielen opetusta on järjestetty lukuvuosittain reilussa 40 eri kielessä oppilaille, joiden äidinkieli tai kotona puhuttu kieli on muu kuin suomi tai ruotsi. Opetukseen voivat osallistua myös ulkomailta muuttaneet suomen- tai ruotsinkieliset oppilaat ja opiskelijat ulkomailla hankkimansa kielitaidon ylläpitämiseksi. Lukuvuonna 2015–2016 oman äidinkielen opetukseen osallistuu 3591 oppilasta suomenkielisistä peruskouluista ja 179 oppilasta ruotsinkielisistä peruskouluista. Opetusryhmät on muodostettu opetuslautakunnan päätöksen mukaan siten, että uuden ryhmä perustaminen jo olemassa olevaan kieleen on edellyttänyt vähintään kahdeksaa oppilasta. Alarajaa esitetään nyt muutettavaksi siten, että perustellusta syytä ryhmän voisi käynnistää jo kuudella oppilaalla. Tällaisia syitä ovat esim. erityisen tuen oppilaiden määrä ryhmässä, maantieteelliset etäisyydet erityisesti pienillä oppilailla.

Opetuslautakunnan 16.10.2007 tekemän päätöksen perusteella Helsingin kaupungin oman äidinkielen opetusjärjestelyjen ulkopuolelle ovat jääneet valtion ylläpitämät koulut sekä sellaiset yksityiset koulut, joilla ei ole sopimusta Helsingin kaupungin kanssa. Tähän esitetään muutosta siten, että Helsingin normaalilyseon ja Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun oppilaat voivat osallistua Helsingin kaupungin peruskoulujen järjestämään opetukseen, mikäli ao. kielen opetusryhmä

on muodostunut Helsingin kaupungin peruskoulujen omista tai sopimuskoulujen oppilaista ja ao. kielessä ei muodostu valtionavun edellyttämää neljän oppilaan ryhmää näihin Helsingin yliopiston normaalikouluihin. Molemmat normaalikoulut toimivat alueen oppilaiden lähikouluna ja oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun näkökulmasta on perusteltua laajentaa opetuksen järjestämistä koskemaan myös ao. koulun oppilaita. Muut valtion ja yksityisen opetuksen järjestäjien koulut eivät toimi lähikouluina, vaan oppilaat hakeutuvat niihin Helsingin lisäksi myös muista kunnista.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86208
marjo.kyllonen(a)hel.fi
Sari Ahola, opetuskonsultti, puhelin: 310 86212
sari.ahola(a)hel.fi
Niclas Rönnholm, opetuspäällikkö, puhelin: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi
Camilla Zakowski, suunnittelija, puhelin: 310 44802
camilla.zakowski(a)hel.fi

Liitteet

1 Olk 16.10.2007 oman äidinkielen opetus päätös

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, opetuslautakunta